10.5.2021

Rahoitusmarkkinaosasto
Milla Kouri

**Asia: VNS 3/2020 vp Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa**
**Teema: Kestävyysmurros taloudessa ja yhteiskunnassa**
**Aihe: Valiokuntaa kiinnostaa EU:n kestävän rahoituksen hankkeiden tilanne ja vaikutus talouden kestävyysmurroksen toteuttamiseen.**

Pariisin ilmastosopimuksen ja YK:n Agenda2030:n tavoitteilla pyritään varmistamaan ilmasto- ja kestävyysnäkökulmien huomioiminen yhteiskunnassa ja myös sen osana taloudessa. Jotta esimerkiksi Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteet saavutettaisiin, energiantuotanto ja monet muut sektorit olisi saatava tukemaan vahvemmin siirtymää vähähiilisempään tulevaisuuteen. Ilmastosiirtymä tarvitsee investointeja sitä tukeviin projekteihin ja hankkeisiin. Tällaisiin investointeihin tarvitaan sekä julkista että yksityistä pääomaa.

EU:n komissio antoi maaliskuussa 2018 Kestävän rahoituksen toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on ohjata yksityistä pääomaa entistä paremmin tukemaan Pariisin ilmastosopimuksen ja YK:n Agenda 2030:n tavoitteiden mukaisia investointeja. Toimintasuunnitelman eri toimien tarkoituksena on parantaa markkinatoimijoiden tiedonsaantia kestävyysnäkökulmista ja -riskeistä sekä ohjata sijoittajia ja muita rahoittajia tekemään sofistikoidumpia sijoituspäätöksiä tiedostaen paremmin erilaiset kestävyystekijät. Toimintasuunnitelman merkittävimmät toimet ovat ns. EU:n taksonomia-asetus ((EU) 2088/2019) ja tiedonantovelvoiteasetus ((EU 852/2020). Tiedonantovelvoiteasetuksella säädetään finanssimarkkinatoimijoille tiedonantovelvoitteita koskien niiden sijoitus- ja palkitsemispolitiikkaa sekä niiden tarjoamia rahoitustuotteita. Tiedonantovelvoiteasetus on tullut sovellettavaksi 10.3.2021.

EU:n taksonomia-asetuksessa taas määritetään, millainen taloudellinen toimi voi olla sen mielessä ympäristön kannalta kestävä sijoituskohde. Taksonomia-asetuksen mukaan ympäristön kannalta kestävien taloudellisten toimien tulee edistää merkittävästi yhtä tai useampaa taksonomian-asetuksen ympäristötavoitetta, täyttää toimelle määritetyt tekniset arviointikriteerit sisältäen ei-merkittävää-haittaa-kriteerit sekä täyttää vähimmäissosiaaliset suojatoimet, joilla turvataan mm. ihmisoikeuksien toteutuminen. Ympäristötavoitteita on kuusi: ilmastonmuutoksen hillintä; ilmastonmuutokseen sopeutuminen; vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu; siirtyminen kiertotalouteen; ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen.

Taksonomian tekniset arviointikriteerit annetaan erikseen delegoiduilla säädöksillä. Komissio julkaisi ilmastoa koskevien ympäristötavoitteiden tekniset arviointikriteerit huhtikuussa ja niiden osalta taksonomia-asetusta on sovellettava vuoden 2022 alusta lähtien. Muiden ympäristötavoitteiden tekniset arviointikriteerit ovat vielä valmistelussa ja niiden osalta taksonomia-asetusta on sovellettava 2023 alkaen.

Taksonomia-kokonaisuus on EU:n kestävän rahoituksen agendan merkittävin hanke tähän mennessä. Monet muut EU:n kestävän rahoituksen aloitteet nojautuvat siihen tai sitä hyödynnetään niissä. Esimerkiksi taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteet finanssimarkkinatoimijoille ovat kytköksissä tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteisiin. Lisäksi EU:n ympäristömerkki rahoitustuotteille tulee

nojautumaan taksonomiaan. Heinäkuussa komissio antanee lainsäädäntöehdotuksen EU:n vihreiden joukkovelkakirjojen standardista, jonka vihreysluokitus perustunee pääosin taksonomiaan. Lisäksi esimerkiksi EU:n elpymisvälineessä joiltakin osin hyödynnetään taksonomian ei-merkittävää-haittaa-periaatetta, mutta siinä ei vaadita taksonomian ympäristötavoitteiden tukemista tai teknisten arviointikriteerien soveltamista.

Komissio on julkaisemassa heinäkuussa uudistetun kestävän rahoituksen strategian, joka on jatkoa vuoden 2018 kestävän rahoituksen toimintasuunnitelmalle. Jatkossa EU:n kestävän rahoituksen kokonaisuus kytkettäneen vahvemmin EU:n vihreän kehityksen ohjelman rahoittamiseen. Tästä antoi viitteitä komission kestävään rahoitukseen liittyvä huhtikuinen tiedonanto. Lisäksi siinä missä vuoden 2018 kestävän rahoituksen toimintasuunnitelman lainsäädäntöehdotukset liittyvät rahoitusmarkkinoiden läpinäkyvyyden parantamiseen finanssimarkkinoilla toimivien yritysten kautta, näyttää siltä, että tänä vuonna EU:ssa annetaan lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään parantamaan yritysten raportointia ja tietämystä kestävyysnäkökulmista. Komissio antoi huhtikuussa lainsäädäntöehdotuksen yritysten kestävyysraportoinniksi. Lisäksi on odotettavissa, että komissio antanee vielä tänä vuonna lainsäädäntöehdotuksen yritysten kestävästä hallinnoinnista.